

Energibesparelser uden blod, sved og tårer

- *energitjenesteselskaber tilbyder at finde, gennemføre og fastholde energibesparelser mod at blive betalt med de første års besparelser i energiudgifterne*

af Mogens Johansson, Dansk Energi Analyse A/S

Indledning

Energitjenesteselskaber er velkendte i udlandet, ikke mindst i USA, men også i lande som Japan, Tyskland, Italien, Spanien og Sverige. EU ser energitjenesteselskaber som et vigtigt middel til at opnå de nationale sparemål og har vedtaget et direktiv (ref. 1) om bl. a. udvikling og fremme af et marked for energitjenester. I Danmark har vi opnået en høj energieffektivitet næsten uden medvirken af energitjenesteselskaber, men det er naturligt at undersøge, om energitjenesteselskaber kan skubbe yderligere til udviklingen. Derfor er der en række initiativer i gang på området.

Begrebet *energitjenester* bruges om et gode, som en slutbruger opnår gennem kombinationen af energileverancer og det udstyr, der nyttiggør energien. Et eksempel på en energitjeneste er belysningen i en bygning, hvor brugeren opnår et gode i form af et bestemt antal lux af en bestemt kvalitet.

Et *energitjenesteselskab* leverer energitjenester og energibesparende tiltag, hvor betalingen afhænger af, om der opnås energibesparelser.

Det engelske ord for energitjenesteselskab er Energy Service Company, ESCO.

Lidt om svenske erfaringer

I Sverige har der i nogle år været et egentligt marked for energitjenester med en årlig omsætning på omkring 500 mio. kr. Tjenesterne tilbydes af firmaer som TAC, Siemens, Bravida, Skanska, ABB, YIT, e-on og Vattenfall.

Et eksempel på en kunde er Region Skåne, der benytter løsningen ved opvarmning og ventilation af nogle sygehuse. Baggrunden for at inddrage et energitjenesteselskab var regionens høje energiforbrug, fraværet af en klar energistrategi og for lidt tid til energiarbejdet. Regionen gennemførte et udbud, hvor der blev stillet krav til energitjenesterne i form af indendørs temperaturen og luftskiftet. Det var også en forudsætning, at driftspersonalet skulle fortsætte og skulle videreuddannes.

Regionen indgik kontrakt med TAC, som efter en omfattende analyse gennemførte de nødvendige ændringer af anlæggene og af driften og vedligeholdelsen. Regionen valgte selv at stå for finansieringen, mens TAC har haft ansvaret for analyser, ombygninger, indkøring, uddannelse af personale osv. og har også det økonomiske ansvar for, at de garanterede energibesparelser opnås.

Blandt de svenske erfaringer er, at en kontrakt skal være stor for at begrænse risikoen for energitjenesteselskabet. F. eks. bør en kontrakt omfatte alle en kommunes bygninger, så

udsving i energiforbruget som følge af individuelle forskelle fra bygning til bygning i betjening og komfortkrav udjævnes. Store kontrakter er i øvrigt en fordel i det offentlige, fordi de forhandles særskilt og ikke som de mindre investeringer i ventilationsanlæg, kedler, styringer osv. indgår i budgetforhandlinger, hvor de let ryger ud i de afgørende runder. En anden svensk erfaring er, at kunderne næsten altid vælger selv at finansiere investeringerne, når de ser, hvor god en forretning der er tale om.

Danske initiativer

I Danmark har nogle energiselskaber i en del år tilbudt energitjenester, om end i mindre omfang. DONG Energy tilbyder således at optimere og eventuelt udskifte kedelanlæg mod betaling via de opnåede energibesparelser, og bl. a. DONG og SEAS-NVE tilbyder drift og vedligehold af vejbelysningsanlæg, finansieret via energibesparelserne og den øvrige optimering, som gennemføres.

TAC er på vej ind på det danske marked og har i Kalundborg indgået partnerskab med kommunen om indeklima og komfort i ni bygninger, hvoraf fire folkeskoler og en idrætshal. TAC moderniserer de nedslidte tekniske anlæg og garanterer, at energibesparelserne dækker alle udgifter. Firmaet forpligter sig samtidig til at uddanne og træne de relevante medarbejdere i kommunens driftsorganisation.

For nylig er DONG Energy og TI sammen gået ud med tilbud til svømmehaller om at få et nyt ventilationsanlæg, uden at det koster hallen en krone. Som de første har Jyllinge Svømmehal benyttet tilbudet. Omkostningerne til projektering og installering af det nye anlæg dækkes af DONG, og afbetales af hallen over en fast aftalt periode på f. eks. fem år ved hjælp af den opnåede energibesparelse. Efter denne periode får hallen selv gevinsten af energibesparelsen gennem en lavere energiregning.

Under Energistyrelsens forskningsprogram har TI gennemført en undersøgelse af mulighederne for at tilbyde energitjenester på trykluftområdet (ref. 3), og yderligere to projekter er i gang. Det ene under Cenergias ledelse fokuserer på klimaskærmen og på energiteknologier til bygningsopvarmning og vil forbedre kundernes beslutningsgrundlag for energitjenester. Det andet med Rambøll som projektleder vurderer mere generelt energitjenestemarkedets muligheder og potentialer som drivkraft i omstillingen til øget energieffektivitet.

Perspektiver

Interessen for energitjeneste-ydelser har hidtil været meget begrænset i Danmark. Det skyldes formentlig, at virksomhederne har ønsket selv at få hele den økonomiske gevinst ved besparelserprojekter i stedet for at dele den med andre. Problemet er imidlertid, at mange besparelserprojekter ikke gennemføres, fordi virksomhederne har alt for travlt med vigtigere opgaver eller fordi det offentlige bruger investeringsrammen til mere påtrængende formål. Derfor kan det fremme energieffektiviseringen, hvis der etableres energitjenesteselskaber med den hovedopgave at afdække energibesparelsemulighederne og at påtage sig arbejdet med og risikoen ved energibesparelserne og om ønsket også finansieringen af dem.

Referencer

1. Direktiv om energieffektivitet i slutanvendelserne og om energitjenester. 2006/32/EF. 5. april 2006.
2. Energitjenester – statusredegørelse og eksempler. Cenergia og Rambøll. Oktober 2007. www.bygningsenergi.dk

3. ESCO's – Energy Service Companies/ Trykluft. TI. Marts 2007.